

Notat

Vedrørende: Fokusområder - regnskab 2017 og behov for tiltag i 2018

Sagsnavn: Regnskab 2017

Sagsnummer: 00.32.10-S55-1-17

Skrevet af: Brian Hansen

E-mail: brian.hansen@randers.dk

Forvaltning: Budget

Dato: 02-02-2018

Sendes til: Byrådet

I dette notat gives en foreløbig status over regnskab 2017 samt forventninger til 2018 – med særligt fokus på de allerede udpegede fokusområder og de handleplaner/initiativer, der er igangsat eller planlægges igangsat til nedbringelse af underskuddet på de berørte områder.

Forvaltningen har besluttet at fagudvalgene i nærmeste fremtid orienteres om status på de respektive områder. For fagudvalg med ansvar for områder med økonomiske udfordringer vil der efterfølgende blive fremlagt en sag med forslag til konkrete initiativer til genopretning af den økonomiske balance. Nedenfor er angivet den proces/tidsplan som forvaltningen i den forbindelse vil følge. Planen er, at der sammen med det formelle regnskabsmateriale (der godkendes i byrådet den 23/4) kan foreligge et samlet katalog, der beskriver forslag til initiativer der kan igangsættes i 2018.

Nedenstående gennemgang af områder med økonomiske udfordringer skal betragtes som en foreløbig afrapportering vedrørende regnskab 2017 samt foreløbige forventninger til 2018. Sidstnævnte vil blive kvalificeret yderligere frem imod færdiggørelsen af ovennævnte sager til fagudvalgene, ligesom der i øvrigt ikke kan siges noget endeligt endnu om kommunens samlede regnskabsresultat for 2017.

I bilag 1 vises foreløbige resultater for hele kommunen (serviceudgifter) – opdelt på bevillingsområder og fordelt på aftaleenheder og øvrige områder.

Proces/tidsplan for initiativer i 2018

Følgende proces vil blive fulgt vedrørende initiativer til nedbringelse af underskuddet på fokusområderne i 2018:

1. Alle udvalgene orienteres om status på budgetsituationen på deres møder frem til og med den 6. marts. Omsorgsudvalget er som det første blevet orienteret på mødet den 1. februar 2018 (1. runde).
2. Udvalgene med økonomiske udfordringer forelægges handleplaner på deres møder mellem den 20. marts og 4. april (2. runde).

3. Der udarbejdes en fælles opsamling af de foreslåede handleplaner til behandling på økonomiudvalgsmødet den 16. april og byrådsmødet den 23. april (som bilag til selve regnskabs sagen).

Der er tale om en forholdsvis kort tidsplan for udarbejdelsen af mulige initiativer og politisk behandling heraf. Dette er dog nødvendigt, hvis de foreslåede initiativer skal have effekt i 2018.

Fokusområder – områder med økonomiske udfordringer

Omsorgsområdet

Regnskab 2017

Årets resultat for aftaleområder under ét viser et underskud på 11,6 mio. kr. Der blev overført et overskud på 3,0 mio. kr. fra 2016. Der overføres derfor som udgangspunkt et underskud på 8,6 mio. kr. til 2018. Dette underskud skal dog reduceres med 7,1 mio. kr. jf. budgetforlig 2018-21. Det endelige underskud som overføres til 2018 er derfor på 1,5 mio. kr.

Forventninger til 2018 og initiativer

Det oparbejdede underskud kan som tidligere beskrevet begrundes i et kraftigt stigende antal borgere og dermed timer ydet til personer i eget hjem.

Forventningen til 2018 er på nuværende tidspunkt fortsat et underskud på ca. 12 mio. kr. I dette skøn er fastlagt at stigningen i udgifterne som følge af flere timer til borgere i eget hjem og stigning i udgifterne til hjælpemidler udgør ca. 5 mio. kr. i forhold til det nuværende niveau.

På baggrund af ubalancen i økonomien har forvaltningen igangsat en proces, der skal afdække mulige tiltag til genopretning af balancen allerede i 2018 – herudover er der med budgetforliget 2018-2021 igangsat en budgetanalyse (resultatet af denne analyse vil dog først kunne have effekt for området i 2019).

Familieafdelingen

Regnskab 2017

Årets resultat viser et underskud på 6,0 mio. kr. Hertil kommer et underskud fra 2016 og tidligere år på 34,5 mio. kr. Som udgangspunkt indebærer det overførsel af et underskud på 40,5 mio. kr. til 2018. Dette underskud skal dog reduceres med 10 mio. kr. jf. budgetforlig 2018-21, hvorefter overførslen af underskud til 2018 bliver på 30,5 mio. kr.

Hertil skal lægges underskuddet fra konto 6 (administration) på 8,4 mio. kr. Det samlede underskud der overføres til 2018 bliver derfor på 38,9 mio. kr. Budgetforliget for 2018-21 indebærer desuden, at der er reserveret yderligere 10 mio. kr. i 2019 til medfinansiering af en samlet gældssanering af afdelingen.

Forventninger til 2018 og initiativer

For konto 5 er der fortsat skarp fokus på overholdelse af budgettet på myndighedsområdet og der arbejdes på budgetoverholdelse ved udgangen af 2018.

For konto 6 for familieområdet forventes fortsat et merforbrug på 2,0 mio. kr. i 2018. Udgifterne har været stabile de sidste par år, og har været med til at sikre en markant opstramning på konto 5, kvalitet i sagsbehandlingen og faldende sagspres pr. medarbejder.

Socialområdet - tilbud til voksne

Regnskab 2017

Årets resultat viser et underskud på 20,8 mio. kr. Hertil kommer et underskud fra 2016 på 18,9 mio. kr. således at der som udgangspunkt skal overføres et underskud på 39,7 mio. kr. til 2018. Dette underskud skal dog reduceres med 2 mio. kr. jf. budgetforlig 2018-21, hvorefter den samlede overførsel af underskud til 2018 bliver på 37,7 mio. kr.

Resultatet på området skal ses i sammenhæng med resultatet på ”refusion for særligt dyre enkeltsager” (udenfor aftale). Her er der en samlet merindtægt på dette område på 14 mio. kr., hvoraf 13 mio. kr. vedrører socialudvalget. Forvaltningen vil i forbindelse med regnskabssagen foreslå denne merindtægt optaget på en central konto med henblik på senere udmøntning.

Forventninger til 2018 og initiativer

Driften af egne tilbud forventes samlet set bragt i balance svarende til, at der vil være 7,5 mio. kr. mindre i ubalance i 2018.

Det er for tidligt at sige noget om resultaterne på myndighedsområderne. Der er p.t. ved at blive analyseret på regnskabsresultatet for 2017 og udarbejdet 2018 prognoser på myndighedsområderne.

Der er igangsat arbejde med at lave handleplaner for budgetoverholdelse samlet set på socialområdet.

Skoleområdet – skoler med handleplaner

Regnskab 2017

For folkeskolerne under ét (aftaleenheder) var der i 2017 et underskud på 5,7 mio. kr. Tillagt overførsel af underskud fra tidligere år overføres der samlet et underskud på 14,9 mio. kr. til 2018.

Der er i alt 8 folkeskoler, der i løbet af 2017 fik udarbejdet en handleplan til genopretning af balancen i økonomien. Af de 8 skoler har 4 reduceret underskuddet i 2017 (heraf er 3 kommet under 5%), mens 4 har øget deres underskud (Fårup, Hornbæk, Rismølle og Vestervang). Ses de 8 skoler under ét er resultatet dog 1,9 mio. kr. bedre end forventet i de udarbejdede handleplaner.

Yderligere 2 skoler har i 2017 oparbejdet et underskud over 5% (Bjerregrav og Korshøjskolen) og skal derfor snarest udarbejde handleplaner.

Forventninger til 2018 og initiativer

Børn og Skole arbejder målrettet mod, at aftaleenhederne overholder rammerne angivet i Randersmodellen i 2018. Dette indebærer, at en ny procedure for budgetopfølgning i Børn og Skole er under udarbejdelse. Dette indbefatter også, at Fårup Skole og Vestervangsskolen vil få speciel bevågenhed – herunder samtale med skolechefen og direktøren for Børn og skole.

Skoleområdet - specialundervisning

Regnskab 2017 (skoleår 2017/18)

På specialundervisningsområdet har der igennem skoleårene 2015/16 og 2016/17 været et øget pres og flere visitationer til de vidtgående specialtilbud på specialskolerne. Udviklingen skyldes, at et øget antal elever fra det almene område i særlig grad på mellemtrin og udskoling har et akut behov for et vidtgående undervisningstilbud via Randers Kommunes specialskoler.

Ved ultimo december 2017 er der henvist 675 elever til specialklasser og specialskoler. Der sker løbende visitationer til specialklasser i løbet af skoleåret, så elevtallet stiger således typisk med 35-40 elever fra august til juni. Ud fra nuværende elevtal forventes et forbrug på 195,1 mio. kr. mod budgetteret 183,2 mio. kr. – svarende til et merforbrug på 12 mio. kr. i skoleåret 2017/18.

Merforbruget vil blive finansieret af den afsatte pulje i skoleåret 2017/18.

Forventninger til 2018 og initiativer

I 2018 igangsættes analyse af specialundervisningsområdet, hvor der arbejdes med at beholde flere ressourcer i den almene undervisning gennem en reduktion af udgifterne på specialområdet.

Affaldsområdet (nyt fokusområde, takstfinansieret)

Regnskab 2017

Affaldsområdet udviser på driftssiden et samlet merforbrug på 11,0 mio. kr. Da der er budgetteret med en nettoindtægt på 5,3 mio. kr. er det således en afvigelse på 16,2 mio. kr. Modsvarende er anlægsudgifter på 15,2 mio. kr. udskudt til 2018 og 2019. Mellemlægning med kommunen for dette brugerfinansierede område bliver således forringet 1 mio. kr. og bliver herefter på 22,8 mio. kr. i kommunens favør.

Afvigelsen på indsamlingsordninger skyldes primært et øget behov for containere til organisk affaldsindsamling, RenoNordens drift, samt indførelsen af nyt it-system til håndtering af affaldsdata. Afvigelsen på Affaldsterminalen skyldes især gennemførelsen af et stort oprydningsarbejde med nedbringelse af lagre af plastaffald, forbrændingsaffald og træaffald. Dertil har der været stærkt øgede driftsomkostninger på nedslidte maskiner og materiel mv.

Forventninger til 2018 og initiativer

Aktiviteterne i 2017 har i høj grad været engangsudgifter i bestræbelser på opnåelse af mere sikre afsætningsmuligheder/priser og nedbringelse af lagre. Det er i høj grad opnået, og vil afspejle sig i bedre styring af økonomien i 2018. Værktøjer til styringen af økonomien er desuden blevet forbedret. Der er iværksat en plan for nedbringelse af drift og vedligehold til materiel og maskiner.

Driftsbudgettet i 2018 forventes således ud fra dette at kunne overholdes, men da der skal indgås aftale med ny renovatør i 2018 om indsamling af affald efter ophør med RenoNorden, forventes samlet et merforbrug i 2018.

Bilag 1 – Oversigtstabeller på bevillingsniveau (foreløbig opgørelse)

Nedenstående tabel viser regnskabsresultatet (foreløbigt) på serviceudgifterne – opdelt på hhv. aftaleenheder, ”øvrige områder” (centrale konti) og projekter. Desuden vises overførslerne fra 2016-17 samt de forventede overførsler til 2018:

Mio. kr.	Overført fra 2016	Årets resultat	Årets resultat inkl overførsler fra 2016	Overføres til 2018
Aftaleenheder	14,2	-34,9	-20,7	-10,7
Øvrige områder	-21,1	11,1	-10,0	-13,2
Projekter	16,9	-2,0	14,9	14,9
I alt	10,0	-25,8	-15,8	-9,0

Tabellen viser at årets resultat blev et merforbrug/underskud på 25,8 mio. kr. Der var overført et overskud fra 2016 på 10,0 mio. kr. hvilket betyder at det samlede resultat bliver et underskud på 15,8 mio. kr.

Årets resultat inkl. overførsler vil som udgangspunkt blive overført til 2018. På nogle områder er der dog poster, der ikke overføres. Dette beskrives nærmere nedenfor. Hertil kommer at det i forbindelse med budgetforliget for 2018-21 blev besluttet at nedskrive gælden på hhv. socialområdet, familieområdet og omsorgsområdet i forbindelse med regnskabet (statuskorrektioner). Alt i alt vil det derfor i forbindelse med regnskabet blive foreslået overført et underskud på 9,0 mio. kr. til 2018 (bestående af et underskud på aftaleenheder på 10,7 mio. kr., et underskud på øvrige områder på 13,2 mio. kr. og et overskud på projekter på 14,9 mio. kr.)

Nedenstående tabeller viser specifikationen på bevillingsniveau for henholdsvis aftaleenheder og ”øvrige områder”.

Aftaleenheder, mio. kr.	Overført fra 2016	Årets resultat	Årets resultat inkl overførsler fra 2016	Overføres til 2018
Adm og tværgående puljer	21,7	-4,8	16,8	17,8
Politisk organisation	0,0	0,0	0,0	0,0
Erhverv og turisme	7,2	1,2	8,4	8,4
Skole	-9,2	-5,7	-14,9	-14,9
Børn	5,9	4,9	10,8	10,8
Familie	-0,5	1,7	1,2	1,2
Beskæftigelsesområdet	1,5	-0,1	1,4	1,4
Forebyggende (børn og unge)	3,3	-1,1	2,2	2,2
Tilbud til voksne med særlige behov	-18,9	-20,8	-39,7	-37,7
Miljø- og teknikudvalget	-5,3	0,9	-4,4	-4,4
Kultur- og fritidsudvalget	2,1	0,5	2,6	2,6
Sundhedsområdet	-0,7	-0,1	-0,8	-0,8
Omsorgsområdet	3,0	-11,6	-8,6	-1,5
Landdistriktsudvalget	4,0	0,2	4,2	4,2
Aftaleenheder i alt	14,2	-34,9	-20,7	-10,7

Tabellen viser at årets resultat for aftaleenheder var et underskud på 34,9 mio. kr. Der blev overført et overskud fra 2016 på i alt 14,2 mio. kr. hvormed det samlede resultat bliver et underskud på 20,7 mio. kr. Der skal således som udgangspunkt overføres et underskud på 20,7 mio. kr. til 2018.

Der vil imidlertid kun blive foreslået overførsel af et underskud til 2018 på 10,7 mio. kr., hvilket primært skyldes, at det i budgetforliget for 2018-21 blev besluttet, at reducere socialområdets underskud med 2,0 mio. kr. og omsorgsområdets underskud med 7,1 mio. kr. Hertil kommer nogle poster på "Adm og tværgående puljer", der ikke overføres til 2018.

Den tilsvarende tabel på "Øvrige områder" (centrale konti m.m.) ser ud som følger:

Øvrige områder, mio. kr.	Overført fra 2016	Årets resultat	Årets resultat inkl overførsler fra 2016	Overføres til 2018
Administration og tværgående puljer	31,2	21,8	53,0	37,7
Politisk organisation	1,2	0,1	1,3	1,2
Erhverv og turisme	0,0	0,0	0,0	0,0
Skole	-10,5	-4,0	-14,4	-14,4
Børn	-1,1	-5,3	-6,4	-6,4
Familie	-32,9	-3,6	-36,5	-26,5
Beskæftigelsesområdet	0,2	1,2	1,4	1,4
Forebyggende (børn og unge)	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilbud til voksne med særlige behov	0,0	0,0	0,0	0,0
Miljø- og teknikudvalget	-10,9	4,7	-6,2	-6,2
Kultur- og fritidsudvalget	-0,2	-0,1	-0,3	-0,3
Sundhedsområdet	0,0	-2,7	-2,7	-0,5
Omsorgsområdet	1,8	-1,0	0,8	0,8
Landdistriktsudvalget	0,0	0,0	0,0	0,0
Øvrige områder i alt	-21,1	11,1	-10,0	-13,2

Tabellen viser at årets resultat for "øvrige områder" var et overskud på 11,1 mio. kr. Der blev overført et underskud fra 2016 på i alt 21,1 mio. kr. hvormed det samlede resultat bliver et underskud på 10,0 mio. kr.

Dette underskud skal som udgangspunkt overføres til 2018, men på nogle områder er det ikke alt der overføres.

På administrationsområdet er der således et overskud på netto 53 mio. kr. hvoraf kun 37,7 mio. kr. vil blive foreslået overført til 2018. Det resterende beløb tilgår kommunekassen og består primært af følgende 2 poster:

- Drifts- og anlægspulje: Overskud på drifts- og anlægspuljen på 7,5 mio. kr. Dette overskud er anvendt som finansiering i budgetforliget for 2018-21 og tilfalder derfor kommunekassen.
- Tjenestemænd: Der et overskud på tjenestemænd på 6,2 mio. kr. der i lighed med tidligere år tilfalder kassen. Sidste år var overskuddet 4,2 mio. kr.

På skoleområdet overføres et underskud på 14,4 mio. kr. der primært vedrører specialundervisning og befordring – to kendte områder hvor der allerede er igangsat initiativer til nedbringelse af underskuddet.

På familieområdet kan underskuddet opgøres til 36,5 mio. kr. men som følge af budgetforliget for 2018-21 reduceres dette underskud med 10 mio. kr. således at der kun overføres et underskud på 26,5 mio. kr.

Endelig er der på sundhedsområdet et underskud på 2,2 mio. kr. som ikke overføres (vederlagsfri fysioterapi).

Disse korrektioner betyder at der samlet set overføres et underskud på 13,2 mio. kr. til 2018.